

Yayın Geliş Tarihi: 29.09.2022
Yayına Kabul Tarihi: 07.11.2022
Online Yayın Tarihi: 26.12.2022
<http://dx.doi.org/10.16953/deusosbil.1182155>

Dokuz Eylül Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi
Cilt: 24, Sayı: 4, Yıl: 2022, Sayfa: 1434-1448
E-ISSN: 1308-0911

Araştırma Makalesi

GENÇ KALEMLER DERGİSİNDE TÜRKÇE EĞİTİMİNE YÖNELİK TESPİTLER

*Mehmet FİDAN**

Öz

Genç Kalemler dergisi Türk yazın hayatındaki etkilerinin yanı sıra dil, edebiyat alanındaki görüşleri ve dolayısıyla Türkçe eğitimi alanına etkileri ile önemli konumda yer almaktadır. Ömer Seyfettin, Ali Canip ve Ziya Gökalp'in görüşleri ile ön plana çıktığı Genç Kalemler dergisi, döneminde diğer yazarlar tarafından da desteklenmiştir. Bu araştırmada Genç Kalemler dergisinde yer alan makalelerin Türkçe eğitimi açısından değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda ilgili makalelerde yer alan Türkçe eğitimine yönelik tespitlerin analizi yapılmıştır. Araştırmada doküman incelemesi yönteminden faydalanılmıştır. İncelenen makalelerde sadece dil bilgisi değil aynı doğrultuda dil eğitimi alanına yönelik görüşlerin de olduğu tespit edilmiştir. Genç Kalemler dergisinde genellikle Yeni Lisan başlığı altında yayımlanan makaleler vasıtasıyla hedeflenen temel amacın millî ve tabii bir lisan, millî bir edebiyat oluşturabilmek olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda makalelerdeki genel görüşlere göre İstanbul Türkçesinin tabii lisan olarak kabul edilmesinin önerildiği belirtilmektedir. Ayrıca Genç Kalemler dergisinde yer alan makalelerde öğretmenlik mesleğine yönelik çeşitli tespitler ve öneriler de yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Genç Kalemler, Yeni Lisan, Türkçe eğitimi, Dil eğitimi.*

FINDINGS REGARDING TURKISH EDUCATION IN THE JOURNAL OF GENÇ KALEMLER

Abstract

Genç Kalemler journal is in an important position with its effects on Turkish literature as well as its views on language and literature and therefore its effects on Turkish education. Genç Kalemler journal, in which Ömer Seyfettin, Ali Canip and Ziya Gökalp came to the fore with their views, was also supported by other authors during its period. In this research, it is aimed to evaluate the articles in Genç Kalemler journal in terms of Turkish education. For this purpose, the determinations regarding Turkish education in the related articles were analyzed. Document analysis method was used in the

Bu makale için önerilen kaynak gösterimi (APA 6. Sürüm):

Fidan, M. (2022). Genç kalemler dergisinde Türkçe eğitimine yönelik tespitler. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 24 (4), 1434-1448.

* Doç. Dr., Aksaray Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, ORCID ID: 0000-0002-9347-2992, fidanm3838@gmail.com.

Bu çalışma için etik kurul onayına ihtiyaç duyulmamıştır.

research. In the articles examined, it was determined that there were not only grammar but also opinions on the dimension of language education in the same direction. It is seen that the main aim of the articles published under the title of *Yeni Lisan (New Language)* in *Genç Kalemler* journal is to create a national and natural language, a national literature. In this direction, it is stated that according to the general opinions in the articles, it is recommended to accept Istanbul Turkish as a natural language. In addition, there are various findings and suggestions for the teaching profession in the articles in the journal of *Genç Kalemler*.

Keywords: *Genç Kalemler, Yeni Lisan, Turkish Education, Language Education.*

GİRİŞ

Genç Kalemler dergisi özellikle dil ve edebiyat alanındaki yazıları ile ön plana çıkmaktadır. Bu yazılar vasıtasıyla dilde ve edebiyatta millî bir yaklaşımın benimsenmesi gerektiği derginin temel hedeflerindedir. Dergi aynı zamanda Türk milliyetçiliğine ve Türk millî edebiyatına temel teşkil etmesi açısından da önemli bir konumda yer almaktadır (Argunşah, 2013, s. 207). Nitekim derginin “Türkçenin ve Türkçülüğün savunucusu” olarak nitelendirildiği görülmektedir (Enginün, 2013, s. 99). *Genç Kalemler* dergisinin savunduğu ilkelere temel teşkil eden düşüncenin oluşmasında, döneminin sosyal, siyasal vb. durumlarına ek olarak Şemsettin Sami, Ahmet Vefik Paşa, Süleyman Paşa, Ziya Gökalp, Mehmet Emin Yurdakul, Yusuf Akçura gibi yazarların görüşleri de etkili olmuştur (Argunşah, 2013, s. 196-204; Gündüz, 2013, s. 92). Nitekim özellikle Şemsettin Sami’nin dil alanındaki çalışmaları ile *Yeni Lisan* için bir “ön hazırlık” dönemi oluşturduğu vurgulanmaktadır (Topaloğlu, 2014, s. 71-72). İlk olarak *Hüsün ve Şiir* adıyla yayımlanan dergi daha sonra adını *Genç Kalemler* olarak değiştirir ve dergide özellikle Ali Canip, Ömer Seyfettin ve Ziya Gökalp’in öncü konumda yer aldıkları ve millî edebiyat akımının başlamasında etkili oldukları görülür (Argunşah, 2013, s. 208; Kerman, 2009, s. 485). Özellikle *Genç Kalemler*’in “İslamlaşmak, Türkleşmek ve Avrupalılaşma” alanındaki görüşleri, edebiyat alanındaki gelişmeleri de etkilemiştir (Gündüz, 2013, s. 123).

Genç Kalemler dergisinde, “Yeni Lisan” makalesi millî edebiyat için önemli görülmektedir. Millî edebiyatın başlangıcında bir beyanname olmamasına rağmen *Yeni Lisan* makalesinin bu görevi üstlendiği görülmektedir (Argunşah, 2013, s. 191-192). *Yeni Lisan*’a ek olarak aynı zamanda bu görüşler doğrultusunda *Genç Kalemler*’de yayımlanan eserler millî edebiyatın “estetik plana” taşınmasına katkı sağlamıştır (Kerman, 2009, s. 260). Makalede yazar ismi yerine soru işareti (?) kullanılmıştır. Bu uygulamadaki amaç, makalede anlatılanların bir kişiden ziyade bir kitlenin görüşü olduğunu yansıtabilmektir (Enginün, 2013, s. 102). Bu durum dilde ve edebiyatta öngörülen değişimlerin geniş bir tabanda kabul görmesi isteğinden kaynaklanmaktadır. Ancak *Yeni Lisan*’a sadece dilde sadeleşmeden ziyade millî bir kimlik ve kültür oluşturulması bakımından bütüncül bir bakış

açısıyla yaklaşılması gerektiği vurgulanmaktadır (Demir, 2012, s. 1402). Bu doğrultuda özellikle Ömer Seyfettin, Ali Canip Yöntem, Ziya Gökalp gibi yazarlar hem *Genç Kalemler* bünyesinde hem de ileriki dönemde, bu görüşleri doğrultusunda edebi eserlerini kaleme almıştır (Aktaş, 2018, s. 264-265; Harmancı, 2012, s. 1458; Karabulut, 2011, s. 324). Ayrıca Mehmet Ali Tevfik gibi yazarların da dil ve edebiyat alanındaki çalışmaları ile Yeni Lisan hareketine katkı sağladığı görülmektedir (Şahin, 2014, s. 195). Nitekim bu görüşler edebiyata ek olarak dil alanında da kabul görmüştür. Bu yöndeki çalışmalarda Yeni Lisan'ın ilkelerinin yol gösterici olduğu görülmektedir (Daşdemir, 2013, s. 58). Cumhuriyet dönemi dil politikalarının belirlenmesinde Yeni Lisan'ın önemli etkileri bulunmaktadır (Gökdayı, 2017, s. 70). Özellikle Tanzimat döneminden itibaren dilde sadeleşmeye yönelik çeşitli yönelimler içerisinde Genç Kalemler ön plana çıkmaktadır. Bu durumun oluşmasında dergide Türkçenin sadeleşmesine bilimsel bir yaklaşımın olması ve bu konudaki görüşlerin yazarların metinleri vasıtasıyla uygulamaya konulması etkili görülmektedir (Özyurt, 2005, s. 76-77). Bu bağlamda çalışmada *Genç Kalemler* dergisinde yer alan makalelerde belirtilen görüşlerin Türkçe eğitimi açısından incelenmesi amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Nitel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı bu çalışmada *Genç Kalemler* dergisinde yer alan Türkçe eğitimi alanındaki görüşler incelenmiştir. Derginin sayılarındaki dil ve edebiyat alanındaki makaleler doküman incelemesi yöntemi ile incelenerek çözümlenmeler yapılmıştır. Doküman incelemesi yöntemi genel olarak yazılı materyallerin analizinde araştırmacılara hedefleri doğrultusunda veriler sunabilmektedir (Yıldırım & Şimşek, 2008, s. 187). İncelemeler sırasında kaynak eser olarak Parlatur ve Çetin (2019) tarafından hazırlanan *Genç Kalemler* dergisi tıpkıbasımından yararlanılmıştır. 14 Kasım 1910-15 Ekim 1912 tarihleri arasında *Genç Kalemler* dergisinde yayımlanan toplamda 33 sayı bu kapsamda incelenmiştir. İncelemeler sırasında Türkçe eğitimi, dil eğitimi alanına yönelik dergi yazarlarının görüşleri, önerileri ve tespitleri değerlendirilmiştir. Bu çalışmada makalelerin yazarlarının belirtilmesinde kullanılan tabirlerden ziyade -ör. Yekta Bahir yerine Ali Canip gibi- (Parlatur & Çetin, 2019, s. 162) eserde belirtilen yazarların isimlerine yer verilmiştir. Dergi sayıları eserde yer alan sıraya göre incelenmiş olup Türkçe ve dil eğitimine yönelik bulgular olan sayılara yer verilmiştir. Ayrıca bütün sayılarda sadece Yeni Lisan başlıklı ve temalı makaleler değil, araştırma konusu kapsamında yer alan diğer makaleler de incelenmiştir. Dergide yer alan diğer edebi, siyasi vb. yazılar ve hikâye, şiir gibi edebi eserler kapsam dışında tutulmuştur. Araştırmanın bulgular bölümünde *Genç Kalemler* dergisinde yer alan dil ve Türkçe eğitimine yönelik makaleler incelenmiştir. İncelemede derginin cilt ve sayı sıraları takip edilmiştir. Bu aşamada yapılan atıflarda kaynak eserde (Parlatur & Çetin, 2019) yer alan sayfa numaraları temel alınmıştır. Cilt ve sayı numaraları alt başlık olarak kullanılarak dergide araştırma

konusu (dil ve Türkçe eğitimi) kapsamında tespit edilen görüşlerin sıralı şekilde sunulması amaçlanmıştır. Makalelerde araştırma konusu kapsamında tespit edilen bazı görüşlerden alıntılar yapılarak değerlendirmelerin belirginleştirilmesi hedeflenmiştir.

BULGULAR

Birinci Cilt, No: 10-(2)

Ali Canip tarafından kaleme alınan “Bizde Edebiyat Dersleri” isimli makale incelendiğine “Demek oluyor ki bizim mekteplerimizde şimdiye kadar tedris edilen şey sadece belâgat imiş...” (Parlatır & Çetin, 2019, s. 14) ifadesinde belirtildiği üzere edebiyat derslerinde belâgat üzerine yoğunlaşıldığına vurgu yapılmaktadır. Yazarın ayrıca dönemin edebiyat eğitimcilerine “Muallimlerin belâgattan başka bir şey bilmeyen kısmı için” (Parlatır & Çetin, 2019, s. 14) gibi ifadelerle de eleştirel bir bakış açısıyla yaklaştığı görülmektedir. Edebiyat derslerinde hangi usullerin uygulanması gerektiği ile ilgili olarak da “bir çocuk verilen manzumeyi rakik ve ahenkdar okuyabilmeli” (Parlatır & Çetin, 2019, s. 15), “muhayyile ve muhassisenin tekâmül ve terbiyesine yardım etmeli” (Parlatır & Çetin, 2019, s. 15); “son kelimelerin manasını da lügat kitapları gibi değil, “tatbiki” bir surette göstermeli” (Parlatır & Çetin, 2019, s. 15) açıklamaları yer almaktadır. Bu açıdan edebiyat derslerinde hem uygulamaya hem de hayal gücünün geliştirilmesine vurgu yapıldığı söylenilebilir. Bu duruma ek olarak öğretmenlik bir sanat olarak görülmekte (Parlatır & Çetin, 2019, s. 15) ve derslerde önemli bir görev olarak “târih-i edebiyât-ı umumiyeye”, “kendi milletimizin târih-i edebiyâtı” (Parlatır & Çetin, 2019, s. 15) şeklinde açıklanan genel ve millî edebiyat tarihleri üzerinde de durulması gerektiği belirtilmektedir. Nitekim özellikle millî edebiyat tarihinin bilinmesinin bu konuda gençler için önemli olduğunun vurgulandığı görülür (Parlatır & Çetin, 2019, s. 16).

Birinci Cilt, No: 12-(4)

Kâzım Nami tarafından “Türkçe mi Osmanlıca mı?” başlıklı makale incelendiğinde Arapça ve Farsçadan Türkçeye giren sözcüklerin Türkçenin yapısal niteliği üzerinde herhangi bir değişiklik yapamayacağı belirtilerek bu bakımdan kullanılan dilin Türkçe olduğu “lisanımızın aslı Türkçedir” (Parlatır & Çetin, 2019, s. 39) şeklinde vurgulanmaktadır. Ancak lehçeler açısından kıyaslama yapılırken “Osmanlı Türkçesi” (Parlatır & Çetin, 2019, s. 40) ifadesinin kullanılacağı belirtilmektedir. Türkçenin okullarda öğretilmesinin sanıldığı aksine zor olmadığı, bu durumun sebebinin dilin yazı-ımla kurallarının tam olarak belirlenmemesinden kaynaklandığı (“bizim imlâmımızdaki noksanı acı bir surette gösterir”) (Parlatır & Çetin, 2019, s. 40), dilin sadeleşmesi ve yazı-ımla kurallarının belirlenmesi gibi durumların ardından Türkçenin yazı dilinin öğrenilmesinin kolaylaşacağına dikkat çekilmektedir.

İkinci Cilt, No: 1

Ömer Seyfettin tarafından kaleme alınan “Yeni Lisan” makalesinde Türkçe konusunda hem mevcut durumun tespiti hem de bu konuda neler yapılması gerektiğinin açıklandığı görülmektedir. Makale incelediğinde Türkçeye giren Arapça ve Farsça kelimelerden ziyade bu dillerin kurallarının da alınmasına dikkat çekilir. Arapça ve Farsça kelimelerin, aruzun terk edilemeyeceği ancak dil bilgisinin, Türkçenin kurallarına göre düzenlenmesi gerektiği belirtilir. Edebiyatın “Şarka Doğru: İran’a” ve “Garba Doğru: Fransa’ya” (Parlatır & Çetin, 2019, s. 75) iki devreye ayrılabilmesi belirtilerek millî bir edebiyatın olmadığı vurgulanır. Bu konuda ise Ömer Seyfettin “Millî bir edebiyat vücuda getirmek için evvelâ millî bir lisan” (Parlatır & Çetin, 2019, s. 77) olması gerektiğini belirtir. Dilde sadeleşmeyi gerekli gören yazar bu durumun sağlanabilmesi için yabancı dillerin kuralları ile yapılan tamlamaların (terkipler), bu dillere ait eklerle yapılan çekimlerin -“klişe hâline gelmişler müstesna”- (Parlatır & Çetin, 2019, s. 79) ve edatların kullanılmaması gerektiğini ifade eder. Bu açıdan temel hedefin “millî bir lisan, millî bir edebiyat vücuda getirmek” (Parlatır & Çetin, 2019, s. 80) olduğu belirtilerek bu durumun sağlanabilmesi için edebi eserlerin bu dikkatle kaleme alınması gerektiği vurgulanır. Bu durum yazarın dil eğitimi ve edebiyat arasındaki bağlantıya dikkat çektiğinin göstergesidir. Bu bakımdan temel alınması gereken “tabii bir lisan”ın (Parlatır & Çetin, 2019, s. 78) İstanbul Türkçesi olduğu belirtilir.

İkinci Cilt, No: 2

Ali Canip ve Ziya Gökalp tarafından birlikte yazılan “Yeni Lisan” başlıklı bu makalede dilin sadeleşmesi sürecinin açıklandığı görülür. Konu ilk olarak edebiyat bağlamında ele alınarak yenileşme için “asıl ile şekil”in (Parlatır & Çetin, 2019, s. 105) bir arada ilerlemesi gerektiği belirtilir. Makalede, başlatılan dil hareketinin yalnızca edebiyat alanından ziyade hayata yönelik olması gerektiği vurgulanmaktadır. Bu bağlamda Osmanlı sosyal hayatında yeni lisanın hâkim olduğu belirtilerek “halkımız eskiden beri Arabî, Farisî kelimeleri almakla beraber Arabî Farisî terkip ve cem’leri kabul etmemiştir. Fakat biz “mülâzım-ı evvel” ve mülâzım-ı sâni” tabirleri gibi klişe hâline gelmiş terkiplerin esasen muhafazası taraflısıyız.” (Parlatır & Çetin, 2019, s. 107) şeklindeki ifadelerle yeni lisanın yöntemi de bir nevi açıklanmaktadır. Lisanlar arasında kelime alışverişi olabileceği; ancak kurallar için bu durumun geçerli olmadığı görülmektedir.

Okullarda dil bilgisi öğretiminde hem öğretim kademesine hem de öğrencinin ihtiyaç duyma durumuna göre bir düzenlemenin önerildiği görülmektedir. Bu öneri “tasfiye sarfı” mekteplerimizin aşağı sınıflarında, “iştikak” orta sınıflarında, “Arabî ve Farisî sarf ve nahvleri” de yukarı sınıflarda tedris edilmek lazım geliyor.” şeklinde açıklanmaktadır (Parlatır & Çetin, 2019, s. 107). Ayrıca temel alınacak dilin “Çağatay Türkçesi” (Parlatır & Çetin, 2019, s.

107) ya da “Anadolu lehçeleri” (Parlatır & Çetin, 2019, s. 107) olmadığı, İstanbul Türkçesi olduğu da vurgulanmaktadır. İlgili makalede geçen “Osmanlı lisanı ‘Türk lisanı’dır. Osmanlı edebiyatı ‘Türk edebiyatı’dır.” (Parlatır & Çetin, 2019, s. 108) ifadesi de ön plana çıkmaktadır. Bu ifade bağlamında Türk dilinin ve edebiyatının uzun bir geçmişe dayandığı, bir Türk devleti olan Osmanlı Devletinin dilinin de Türk lisanı olarak adlandırılması gerektiği belirtilmektedir. Türk edebiyatının ve Türk dilinin zenginleşmesi için “Avrupa’nın edebî, felsefî, içtimaî, siyasî, hukukî en güzel eserlerini”nin (Parlatır & Çetin, 2019, s. 109) yeni lisana uygun bir şekilde tercüme edileceği ifade edilmektedir.

İkinci Cilt, No: 3

Ömer Seyfettin tarafından kaleme alınan “Yeni Lisan” başlıklı bu makalede “öz dilimiz” (Parlatır & Çetin, 2019, s. 127) olarak tanımlanan yeni lisanın niteliklerinin açıklandığı görülür. Eski lisan “tabiata muhalif” (Parlatır & Çetin, 2019, s. 125) olarak tanımlanır ve özellikle sıfat tamlaması gibi kelime gruplarının oluşturulmasında, kelime cinsiyetinde o dilin mantığının etkili olduğu belirtilir. Bu nitelikleri ile Türkçenin kelimelere gelen ekler, tamlama oluşturma gibi nitelikleri açısından kendine özgü yapısının olduğuna dikkat çekilir. Türkçenin sadeleşmesi bir gereklilik olarak görülerek diğer dünya dillerinde de sadeleştirme çalışmalarının olduğu ifade edilmektedir. Bu açıdan yeni lisanın ilim dili olabileceği ama sanat dili olamayacağı yönündeki görüşlerin yanlış olduğu belirtilir. Bu duruma “dünyada hiçbir kavim”in (Parlatır & Çetin, 2019, s. 127) örnek olarak gösterilemeyeceği daha yeni lisanda eserler yazılmadığı için bu iddiaların geçersiz olduğu vurgulanmaktadır.

İkinci Cilt, No: 4

Ömer Seyfettin tarafından yazılan “Yeni Lisan ve Hüseyin Cahit” başlıklı makalede de eski lisanın çeşitli açılardan eleştirildiği görülür. Özellikle Arapça ve Farsçadan geçen kelimelerin Türkçenin kurallarına göre düzenlenmesi gerekirken, bu kelimelerle birlikte o dillerin kurallarının da alınmasının doğru olmadığı belirtilmektedir. Bu düşüncelerin ayrıca Hüseyin Cahit’in eski lisana yönelik eleştirel görüşleri ile desteklendiği görülür. Ancak Hüseyin Cahit’in eserlerini bu görüşlerinin aksi yönde yazdığı belirtilmektedir. Bu durum “yaşayamayacağımı bildiği bir lisanı yaşatmak istedi.” (Parlatır & Çetin, 2019, s. 148) şeklinde nitelendirilmektedir. Yeni Lisan’ın bu açıdan takip edeceği yöntem “Lisanımızdaki Arabî ve Farisî terkip ve cem’ kaidelerini, Türkçeleşmemiş edatları atacağız.” (Parlatır & Çetin, 2019, s. 148) şeklinde açıklanır. Ancak bu süreçte gerekli görülen kelimelerin Türkçeleşeceği ve dilde kalacağı belirtilir. Bu dillerden Türkçeye giren klişe şeklindeki tamlamaların -ileride değiştirilmek üzere- tek bir kelime olarak kabul edileceği ifade edilir. İleriki aşamada ise “imlâmızla, harflerimizin şekil ve tabiatlarıyla uğraşacağız.” (Parlatır & Çetin, 2019, s. 148) şeklinde açıklamalarla asıl amacın sade bir millî lisan ve edebiyatın oluşturulması olduğu vurgulanır.

Ali Canip tarafından “Millî”, Daha Doğrusu “Kavmî” Edebiyat Ne Demektir” başlığıyla Köprülüzade Mehmet Fuat Bey’e cevaben kaleme alınan makalede Yeni Lisan hareketine yönelik çeşitli eleştirilerin değerlendirildiği görülür. İlgili makalede lisanın birkaç dilin birleşiminden oluşamayacağı ve yalnızca Türkçe olabileceği belirtilir. Ayrıca “Yeni Lisan bir ilim lisanı olabilir, fakat bir sanat lisanı olamaz.” (Parlatır & Çetin, 2019, s. 163) şeklinde değerlendirmelerin de yanlışlığına değinilir ve lisanın edebiyatın oluşmasına temel oluşturduğunun vurgulandığı görülür. Bu bağlamda Yeni Lisan’ın kavmî edebiyat olarak daha geniş bir bağlamda tanımlanabileceği belirtilir.

İkinci Cilt, No: 5

Ziya Gökalp tarafından kaleme alınan “Yeni Lisanın Güzelliği” makalesi incelendiğinde dönemde kullanılan dilin çeşitli gramer özellikleri bakımından tanımlandığı görülür. İlk olarak âlimler ve avam tarafından farklı kullanımının açıklandığı “Lisanda ikilikler” (Parlatır & Çetin, 2019, s. 171) başlığı altında konu ele alınarak Türkçe, Farsça, Arapça ve Batı dilleri kökenli aynı sözcüklerin âlimler ve avam tarafından kullanım şekilleri örneklendirilmiştir. Yani bu farklı kullanım özelliğinin yalnızca Türkçeye diğer dillerden giren sözcüklerde değil; köken olarak Türkçe sözcüklerde de bulunduğu dikkat çekildiği söylenebilir. Bu durumun sebepleri ise “Âlimlerin ve Avamın Psikolojileri” (Parlatır & Çetin, 2019, s. 173) başlığı altında incelenir. Bu farklı kullanım özelliğinin oluşmasında âlimlerin kuralcı tavrının etkili olduğu ve kelimenin ait olduğu dildeki söyleniş şeklinin onlar tarafından tercih edildiği belirtilmektedir. Âlimlerin Türkçe kelimelerde ise Selçukluların söyleyiş şeklini tercih ettikleri belirtilmektedir. Avamın ise dili kullanımda Türkçenin söyleyiş özelliğine bağlı kaldığına dikkat çekilir. “Türkçenin Tecvidi” (Parlatır & Çetin, 2019, s. 174) başlıklı bölümde ünsüz uyumu (samit ahengi) ve ünlü uyumunun (sait ahengi) özellikleri açıklanmaktadır. Bu doğrultuda Yeni Lisan’ın söyleyişinde başvurulacak temel prensiplerin belirlenmeye çalışıldığı söylenebilir. “Türkçenin Bedâeti” (Parlatır & Çetin, 2019, s. 175) başlıklı bölümde kelimelerin telaffuz özelliklerine değinilmektedir. Bu bağlamda yabancı dillerden Türkçeye giren sözcüklerin Türkçenin söyleyiş özelliğine göre şekil alması gerektiği belirtilmektedir. “Terkiplerde ve Cem’lerde İkilikler” (Parlatır & Çetin, 2019, s. 176) başlıklı bölümde halk tarafından bazı metinlerin dilinin anlaşılmasında, birçok dillerde yalnızca kelimelerde olan ikilik durumunun, Türkçede “terkiplerde, cem’lerde, edatlarda” (Parlatır & Çetin, 2019, s. 176) da olmasına bağlanmaktadır. Nitekim Arapçadan ve Farsçadan Türkçeye geçen kelimelere kıyasla, yine bu dillerden geçen terkiplerin, cemlerin ve edatların kullanılmadığına vurgu yapılmaktadır. Ayrıca bu dillerden Türkçeye geçen “mülâzım-ı evvel, mülâzım-ı sâni” (Parlatır & Çetin, 2019, s. 176) gibi tamlamaların yerine, halkın Türkçenin dil bilgisi özelliğine göre “evvel mülâzım, sanî mülâzım” şeklindeki kullanımları tercih ettiği belirtilmektedir. Yeni Lisan doğrultusunda Türkçenin düzenlenmesinde bazı kuralların belirlenerek diğer dillerden yalnızca ihtiyaç duyulması durumunda kelime alınması gerektiği ve bu

kelimelerin de dilbilgisel uyuma ek olarak özellikle ahenk yönünden de Türkçeye uyması gerektiğine dikkat çekilmektedir. Eski Türkçede bu durumunun gözetilmemesinin dilde ikiliklerin oluşmasının temel sebebi sayıldığı görülmektedir.

İkinci Cilt, No: 6

Ziya Gökalp ve Ali Canip tarafından kaleme alınan “Yeni Lisan-Türkçe Terkiplerinin Güzelliği” başlıklı makalede Türkçe terkiplerin neden kullanılması gerektiği açıklanmaktadır. Öncelikli olarak “klişeli bir lisan” (Parlatır & Çetin, 2019, s. 191) olarak tanımlanan eski lisanın yerine yeni lisanda anlam özelliğinin ön plana çıkacağı vurgulanmaktadır. Nitekim bu durum “birçok Arapça, Acemce klişeler vardır ki kullananlar bile çok kere onların tahlil manalarını bilmezler” (Parlatır & Çetin, 2019, s. 191) şeklinde açıklanmıştır. Terkipler konusuna burada da değinilerek Türkçeye uygun olmayan bazı yabancı kelimelerin terkipler vasıtasıyla kullanıldığı eleştirilmektedir. Benzer şekilde Türkçede karşılığı olan yabancı cem ve edatların da kullanılmaması gerektiği belirtilmektedir.

İkinci Cilt, No: 7

Ziya Gökalp tarafından kaleme alınan “Yeni Lisan” başlıklı makalede dilde sadeleşme hareketinin temel prensiplerinin on dört maddede açıklandığı görülür. Açıklamalar genel olarak incelendiğinde Arapça ve Farsça terkiplerin ve cem’lerin “sadr-ı azam, şeyhü’l – İslâm” (Parlatır & Çetin, 2019, s. 210), “evlâd, talebe” (Parlatır & Çetin, 2019, s. 210) gibi bazı istisnalar haricinde kullanılmayacağı; dilbilgisi kitaplarında yabancı dillerin kurallarına yer verilmeyeceği belirtilmektedir. Ayrıca Arapça ve Farsça klişeler, halk ile aydınların farklı telaffuz ettikleri yabancı kelimeler, edatlar, Türkçeye girmiş yabancı sözcükler gibi konularda izlenecek yöntemler açıklanmaktadır. Son olarak temel alınacak dilin İstanbul Türkçesi olduğu vurgulanmaktadır.

İkinci Cilt, No: 8

Ziya Gökalp tarafından kaleme alınan “Yeni Lisan Kelime-Lâfız ve Lügat-Istılah” başlıklı makale incelendiğinde kelime ve lâfız kavramlarının ele alındığı görülür. Kelimelerin, lâfızlara göre halk tarafından daha çok bilindiği ve lâfızların anlamının bilinmesi için sözlüğe ihtiyaç duyulduğu belirtilerek Yeni Lisan’da kullanılacak bilimsel dilin “ya Arapçanın, Acemcenin basit lâfızlarından, yahut Türkçe terkiplerden” (Parlatır & Çetin, 2019, s. 228) oluşacağı belirtilmektedir.

İkinci Cilt, No: 9

Bu sayıda Ziya Gökalp tarafından kaleme alınan “Yeni Lisan – Yeni Lisan ve İmlâ” başlıklı makalede imla konusunun açıklandığı görülmektedir. Bu makalede imla toplumsal bir olgu olarak tanımlanarak “ilmî” (Parlatır & Çetin, 2019, s. 243) bir perspektifte konunun ele alınması gerektiği belirtilmektedir. Bu

bağlamda tarihî, toplumsal vb. imlaların iyi bir biçimde incelenerek imladaki düzenlemelerin yapılması gerektiği vurgulanmaktadır.

İkinci Cilt, No: 10

“Yeni Lisan- Osmanlı İmlâsının Tarihi” başlıklı makalede Ziya Gökalp Türkçenin imla özelliğini tarihi süreç bağlamında değerlendirmiştir. Çağatay imlası ile Selçuklu imlasının Arap alfabesinde Türkçe sözcüklerin gösterimi açısından farklılaştığını belirten yazar, Osmanlı imlasının Selçuklu imlasının devamı niteliğinde olduğunu ifade eder. Ancak Selçuklu imlasında Türkmencenin, Osmanlı imlasında ise Kıpçakçanın etkisine değinerek bu anlamda telaffuzda bazı farklılıklar oluştuğuna vurgu yapar ve Selçuklularla yazılı dile giren Türkmençe imlasının Kıpçakçayı olumsuz yönde etkilediğini –“Kıpçakçanın güzelliğini bozduğunu”- (Parlatır & Çetin, 2019, s. 264) belirtir. Yazar, Selçuklulardan itibaren aydın ve âlimlerin kullandığı dil ile halkın kullandığı dilin Arapça ve Farsça sözcükler ile terkiplerin kullanımı nedeniyle farklılaştığını belirterek bu durumu eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirmektedir.

İkinci Cilt, No: 11

“Yeni Lisan- Osmanlı İmlâsının Tarihi-2” başlıklı makalede bir önceki sayıda değinilen Selçuklu imlasından itibaren Türkçede Arapça ve Farsça imla kurallarının nasıl kullanılmaya başlandığı çeşitli örneklerle açıklanmıştır.

İkinci Cilt, No: 12

Bu sayıdan itibaren *Genç Kalemler* tahrir heyetince yazarlara gönderilen anketlere verilen cevaplar yayımlanmıştır. Bu sayıda Hamdullah Subhi Bey’in Yeni Lisan hareketine yönelik görüşleri yer almaktadır. Dil alanındaki görüşlerinin Yeni Lisan hareketi doğrultusunda olduğunu belirten yazar, bu doğrultuda Osmanlı kavaid kitaplarının sadeleştirilmesi, “terkiplerin, cem’lerin, edatların Türkçeleştirilmesi” (Parlatır & Çetin, 2019, s. 301) gibi konularda düşüncelerini açıklamıştır.

Üçüncü Cilt, No: 13

Bu sayıda Şehabeddin Süleyman Bey’in ankete verdiği cevap yayımlanmıştır. Yazar makalesinde diller arasındaki etkileşimin kabul edilebilir olduğunu belirterek başka dillerden Türkçeye geçen kelimelerin kabul edilmesi, o dillere ait kuralların ise kullanılmaması gerektiğini belirtmektedir.

Üçüncü Cilt, No: 14

Doktor İgnaz Kunos tarafından *Genç Kalemler* heyetince gönderilen ankete verilen cevap bu sayıda yayımlanmıştır. Yazar görüşlerini sıraladığı makalesinde Türkçenin sadeleşmesi sürecine yönelik önerilerini sıralamıştır. Ona göre “daha Türkleşmemiş ecnebî (Arabî, Farisî olsun, Avrupalı olsun) sözlerin” (Parlatır & Çetin, 2019, s. 333) kullanılmaması gerekmektedir. Bu sözcüklerin yerine ise

yalnızca “Eski Osmanlı dilinden” (Parlatır & Çetin, 2019, s. 333) ve/veya “avam lisanından” (Parlatır & Çetin, 2019, s. 333) uygun sözcüklerin kullanılabilceğini vurgulamıştır.

Üçüncü Cilt, No: 15

Raif Necdet Bey tarafından kaleme alınan cevap yazısı bu sayıda yer almaktadır. Yazarın görüşleri incelendiğinde başka dillerden ihtiyaç doğrultusunda kelime alınabileceği ancak o dillerin kurallarının alınamayacağını belirtmiştir. Diğer dillerden giren sözcüklerin tamamının Türkçeden atılmasını doğru bulmayan yazar, başka dillerden giren “menekşe, kavga” (Parlatır & Çetin, 2019, s. 348) vb. sözcüklerin Türkçedeki telaffuzu ile kabul edilebileceğini belirtmektedir.

Üçüncü Cilt, No: 17-18

Ziya Gökalp tarafından kaleme alınan “Yeni Lisan-Hasta Bir Mantığın Psikolojisi” başlıklı yazıda Mehmet Fuat Bey’in eleştirilerine verilen cevaplar doğrultusunda Yeni Lisan’a yönelik çeşitli hususların açıklandığı görülmektedir. Yazıda Yeni Lisan sürecinin oluşmasında öncelikli olarak ilmî bir araştırma sürecinin olduğuna, bu sürecin bir avam lisanı oluşturmayı amaçlamadığı gibi konulara değinilmektedir.

Üçüncü Cilt, No: 19

Bu sayıda Şemseddin Sami Bey’in “Lisan ve Edebiyatımız” başlıklı makalesine yer verilmesinin sebebi “yeni lisanın ilk defa tahrir heyetimizce müdafaa edilmediğini bu makale pek güzel ispat ediyor.” (Parlatır & Çetin, 2019, s. 421) şeklinde açıklanmaktadır. Bu makalede Türkçenin en güzel lisanlardan biri” (Parlatır & Çetin, 2019, s. 423) olduğu belirtilerek bu nitelikteki bir lisanın edebiyatının da o derecede nitelikli olabileceği belirtilmektedir. Şemseddin Sami Bey makalesinde örneklerle açıkladığı edebiyatımızın lisanının suni olduğunu ancak lisanın asla suni olmaması gerektiğini, lisanın koruyucusu olarak gördüğü edebiyatın ise “halkın söylediği lisanı tâbi” (Parlatır & Çetin, 2019, s. 425) olması gerektiğini ifade etmektedir. Arapça ve Farsçadan girerek Türkçeleşen sözcüklerin lisanın zenginleşmesine katkı sağladığını belirtmektedir. Sami Bey, lisanın kolay öğrenilebilir olmasının önemine değinerek bu durumun ilim ve fen alanlarına da olumlu etkisinin olacağını vurgulamaktadır. Yazar, çocukların annelerinden öğrendikleri Türkçenin en güzel lisan olduğunu belirterek bu lisan yerine okullarda suni lisanın öğretilmesini eleştirmektedir.

Üçüncü Cilt, No: 21

“Yeni Lisan ve Muarızlarından Bir Nümune” başlıklı makalede Ali Canip genel olarak lisanlar arasında kelime alışverişi olabileceğini ancak başka bir dilin kurallarının kabul edilmemesinin gerektiğini belirtmektedir.

Üçüncü Cilt, No: 22

M. Nermi tarafından kaleme alınan “Yeni Lisan İstilasına Karşısında” başlıklı makalede telaffuz konusuna değinildiği görülür. Burada bireylerin ana dillerini kolaylıkla konuşup telaffuz ederken aynı beceriyi yabancı dillerde gösteremeyeceği belirtilir. Bu durumun o dile ait kuralların içselleşmesi ile de bağlantısı olduğunu belirten yazar, bu durumu “ilk dimağı itiyatlar, ona ‘Nisan yağmurları’ yerine ‘bârân-ı Nisan’ terkininin manevî kıymetlerini pek muğlak gösterir.” (Parlatır & Çetin, 2019, s. 475) şeklinde açıklayarak ana lisanın aynı zamanda duyguların ifadesindeki ve anlaşılmasındaki etkisine dikkat çeker. Yazara göre Türkçede karşılıkları olmasına karşın edebiyatta yabancı sözcük kullanma isteğinin Türkçe olan sözcüğe aşına olunması sebebiyle metinde daha farklı bir ifade tarzını yakalayabilme çabasından kaynaklanmaktadır. (Bu durum “gece”, “leyl”(Parlatır & Çetin, 2019, s. 477) sözcükleri ile açıklanır.) Yeni Lisan’da asıl amacın “lisanda tabîlik” (Parlatır & Çetin, 2019, s. 489) olduğu ve Türkçenin kendi kurallarına göre düzenlenebilmesinin amaçlandığı, Türkçeleşmiş yabancı sözcüklerin varlıklarını sürdürmeleri gerektiği vurgulanmaktadır.

Üçüncü Cilt, No: 23

İzzet Ulvî tarafından kaleme alınan “Yeni Lisan” başlıklı makalede diğer milletlerde olduğu gibi lisan üzerinde düzenleme çalışmalarının yapılabileceği belirtilerek diğer makalelerdeki görüşlere benzer şekilde Türkçenin kendi kurallarına tâbi olması gerektiği vurgulanmaktadır.

Üçüncü Cilt, No: 24, 25

Genç Kalemler tahrir heyeti tarafından kaleme alınan “Yeni Lisan” makalesi de Türkçenin kendi kurallarına göre düzenlenmesi gerektiğini açıklamaktadır. Ömer Seyfettin tarafından yazılan “Yeni Lisan ve Çirkin Taarruzlar” başlıklı makalede “sadr-ı azam, şeyhülislâm, Kur’an-ı Kerîm, âyet-i kerîme gibi” (Parlatır & Çetin, 2019, s. 533) söz gruplarının birer kelime olarak kabul edilerek kullanılması gerektiği belirtilmektedir. Ayrıca lisanın “Osmanlıca”dan ziyade “Türkçe” şeklinde ifade edilmesi gerektiği vurgulanmaktadır.

Dördüncü Cilt, No: 26

Mehmet Necip tarafından kaleme alınan “Yeni Lisan” başlıklı makalede yazarın Yeni Lisan’a yönelik eleştirileri yer almaktadır.

Dördüncü Cilt, No: 27

M. Nermi tarafından kaleme alınan “Yeni Lisan” başlıklı makalede, Cenap Şehabeddin Bey’in Yeni Lisan’ın dil alanındaki görüşlerine yönelik eleştirilerine cevap verilmektedir.

SONUÇ

Genç Kalemler dergisinin nispeten kısa süreli bir hayatı olmasına karşın ortaya konulan görüşler ve bu görüşler doğrultusundaki uygulamalarla Türkçe açısından önemli etkilerinin olduğu görülmektedir. Nitekim Öksüz (2016, s. 170) Yeni Lisan'ın bir edebi hareketten ziyade millî kültür temelli bir fikir hareketi olduğunu belirtmektedir. Ayrıca dergi kendi yazarlarını da etkileyerek Ömer Seyfettin gibi düşünürlerin dil konusundaki görüşlerinin şekillenmesinde etkili olmuştur. Nitekim yazarın Türkçenin sadeleşmesine yönelik doğrudan ilgisinin Yeni Lisan ile birlikte başladığı belirtilmektedir (Erarslan, 2019, s. 624-625). *Genç Kalemler*'de Ziya Gökalp, Yeni Lisan'ın geliştirilmesinde halk diline ve edebiyatına yani halk kültürüne yönelişi önemli görmüştür (Akyüz, 2015, s. 25; Türk, 2017, s. 472). Nitekim Yeni Lisan hareketi doğrultusunda Türkçenin sadeleşmesi alanındaki ortaya konan bu görüşler, aynı zamanda yayımlanan eserlerle de uygulamaya dönüştürülebilmiştir (Polat, 2020, s. 16). Aynı zamanda bu görüşlerin sadece *Genç Kalemler* yazarları tarafından değil, dil ve edebiyat alanında genel olarak kabul görmüş olması da önemlidir (Sazyek, 2012, s. 133). Bu durumun sağlanabilmesi için aydınlara yönelik anket düzenleme gibi çeşitli uygulamalara başvurulduğu da görülmektedir (Sazyek, 2013, s. 367). Ayrıca dil ve edebiyat alanındaki bu görüşlerin sadece yazarlarla sınırlı kalmadığı, Yeni Lisanla birlikte Ziya Gökalp'in öncüsü olduğu Yeni Hayat'ın da dil ve edebiyat gibi alanlarda devlet politikalarının belirlenmesinde etkili olması öne çıkan bir başka özelliktir (Türk, 2017, s. 472).

Genç Kalemler dergisinde dil, dil eğitimi, edebiyat alanındaki görüşler genel olarak değerlendirildiğinde temel amacın millî ve tabii bir lisan, millî bir edebiyat oluşturabilmek olduğu görülmektedir. Bu durumun ise bir gereklilikten kaynaklandığı, diğer milletlerde de dilde sadeleşme çalışmalarının olduğu ve bu yönüyle Yeni Lisan hareketinin uygulanabilirliği, Türkçe konusunda ise bu fikri savunanın ilk kendileri değil; tarihi bağlamda Şemseddin Sami gibi yazarların edebiyat dilini eleştirerek, halk lisanını ön plana çıkardığı belirtilmektedir. Millî kültürün bu önemli öğelerinin birbirleri ile olan sıkı bağına vurgu yapılarak millî lisanın ve millî edebiyatın birbirinin tamamlayıcısı olduğuna dikkat çekilmektedir. Yeni Lisan dilde sadeleşme konusunda tamamıyla tasfiyeci bir yaklaşımdan ziyade gerekli görülen yabancı sözcüklerin Türkçe içinde yer almasında herhangi bir kusur görmez. Onların asıl odaklandıkları nokta her ne olursa olsun Türkçenin kendi dilbilgisi kurallarına göre düzenlenmesi gerekliliğidir. Bu durumun eğitime olumlu yansımalarının olacağı da yazarlar tarafından ön görülmektedir.

Bu amaçların sağlanabilmesi için okullarda alınan eğitim ön plana çıkarılmaktadır. Öğretmenlik bir sanat olarak görülmekte ve millî değerlerin kazandırılmasındaki rolü vurgulanmaktadır. Ayrıca okullarda dil öğretimi sürecinde, dilbilgisi öğretimine özel önem verilmesi gerektiği ve dilbilgisi öğretiminde öğretim kademesi, öğrencinin ihtiyaçları gibi etkenlerin göz önünde

bulundurulması gerektiği belirtilmektedir. Dilbilgisi, derginin odaklandığı ana konulardan biri olarak ön plana çıkmaktadır. Nitekim dergi yazarlarının, dilde sadeleşmede en çok değindikleri konunun Türkçe dilbilgisi kuralları olduğu görülmektedir. Başka dillerden sözcük alışverişi olabileceği ama o dillerin kurallarının alınmaması gerektiği birçok makalede vurgulanmaktadır. Bu aşamada ise referans alınması gereken dilin İstanbul Türkçesi olduğu belirtilmektedir. Bu bağlamda Türkçenin yazı ve imla kurallarının sade bir şekilde düzenlenmesinin önemli olduğu vurgulanmaktadır. Yazı ve telaffuzda estetikten ziyade anlam özelliğine odaklanılması gerektiği belirtilerek bu durumun sağlanmasında ise uygulamaya özel önem verilmektedir. Nitekim bu yaklaşımın öğrencilerin hayal gücünün gelişimine katkı sağlayacağı da ifade edilmektedir.

Okullarda dil ve dil bilgisi öğretiminde zorlanılmasında yabancı dillerin kurallarının, zor yapıların öğretilmesinin, estetik yönün ön plana çıkarılmasının etkili olduğu belirtilir. Nitekim Şemsettin Sami'nin okullarda çocukların annelerinden öğrendikleri tabii lisanın öğretilmesi gerektiği düşüncesinin Yeni Lisan hareketinin de temel aldığı görüşlerden biri olduğu söylenebilir. Ana dilin kurallarının bireylerde içselleştiği belirtilerek bu bağlamda ana dilin telaffuzunda zorlanılmadığı, aynı durumun yabancı dilin telaffuzunda mümkün olmadığı M. Nermi tarafından belirtilmektedir.

Genç Kalemler dergisinde yayımlanan makalelerde yer alan dil ve Türkçe eğitimine yönelik görüşlerin Türkçenin yazı dilinin düzenlenmesi sürecine bilimsel bir bakış açısıyla yaklaşılmasına katkı sağladığı söylenebilir. Nitekim dergide yer yer Yeni Lisan olarak tanımlanan bu görüşlere yönelik eleştiriler ve bu eleştirilere verilen cevaplar da yer almıştır. Türkçenin günümüzdeki durumuna ulaşmasında *Genç Kalemler*'in yadsınamaz bir rolü bulunmaktadır. Dergide yer alan dil ve edebiyat alanındaki görüşlere ek olarak edebî metinlerin de Yeni Lisan'da belirtilen hususlara uygunluk yönünden incelenmesinin alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Yazar Katkı Oranları ve Çıkar Çatışması Beyanı

Çalışma tek yazarlı olup yazar katkısı yüzde yüzdür. Herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır

KAYNAKÇA

Aktaş, A. (2018). Genç Kalemler sonrası Ömer Seyfettin'in dil ve millî edebiyat hakkındaki görüşleri. *Akademik Dil ve Edebiyat Dergisi*, 2(3), 253-265.

Akyüz, Ç. (2015). Yeni lisan, eski tarz: Ziya Gökalp'in koşma ve destanları. *Turkish Studies - International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 10(4), 17-26.

Argunşah, H. (2013). Milli edebiyat. R. Korkmaz (Ed.). *Yeni Türk edebiyatı el kitabı 1839-2000* (8. Baskı). içinde (ss. 183-236). Ankara: Grafiker Yayınları.

Daşdemir, M. (2013). Çağdaş dil biliminin ışığında yeni lisan hareketi ve Türk dil devrimi'nin karşılaştırılması. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 2(3), 53-58.

Demir, A. (2012). Millî kimlik inşasında ileri bir hamle: yeni lisan. *Turkish Studies*, 7(4), 1395-1403.

Enginün, İ. (2013). *Yeni Türk edebiyatı Tanzimat'tan Cumhuriyet'e 1839-1923* (7. Baskı). İstanbul: Dergâh Yayınları.

Erarslan, R. (2019). Ömer Seyfettin'in "yeni lisan" haricindeki dil yazıları. *Hece*, 23(265), 602-628.

Gökdayı, H. (2017). Yeni lisan hareketi ve dil planlaması. *Kesit Akademi Dergisi*, 3(11), 48-73.

Gündüz, O. (2013). *İkinci meşrutiyet romanı 1908-1918 yapısal ve tematik inceleme* (2. Baskı). İstanbul: Dergâh Yayınları.

Harmancı, A. (2012). Ali Canip Yöntem'in sanata ve edebiyata bakışı. *Turkish Studies*, 7(3), 1449-1459.

Karabulut, M. (2011, Ekim). Yeni lisanın şiir bildirgesi: 'lisan' şiiri. *Prof. Dr. Mine Mengi Adına Türkoloji Sempozyumu*, Adana.

Kerman, Z. (2009). *Yeni Türk edebiyatı incelemeleri* (2. Baskı). İstanbul: Dergâh Yayınları.

Öksüz, Y. Z. (2016). *Türkçenin sadeleşme tarihi genç kalemler ve yeni lisan hareketi*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

Özyurt, C. (2005). Dilde ve edebiyatta uluslaşma: Genç Kalemler ve yeni lisan hareketi. *Muhafazakâr Düşünce*, 2(5), 53-79.

Parlatır, İ. & Çetin, N. (2019). *Genç Kalemler Dergisi* (3. Baskı). Ankara: Türk Dil Kurumu.

Polat, N. H. (2020). "Yeni lisan"da edebiyat-ı cedide eleştirisi. *Türk Dili*, 69(823), 4-16.

Sazyek, H. (2012). Türk edebiyatının ilk avangart hareketi: "yeni lisan". *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 24, 113-136.

Sazyek, H. (2013). Yeni lisan hareketinin "meşhur" anketi ve onun "meçhul" kitapçığı üzerine. *Turkish Studies - International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 8(13), 365-383.

Şahin, E. (2014). Turanlı'nın defterinde yeni lisan hareketi ve Türklük mefkûresi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 3(2), 194-208.

Topaloğlu, Y. (2014). Yeni lisan hareketinin öncülü: Şemsettin Sami. *Trakya Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 4(7), 61-73.

Türk, H. (2017). Ziya Gökalp ve yeni hayat. *Turkish Studies - International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 12(30), 463-474.

Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.